

als voltants d'aquella, fins arribar a posseir les 17 hectàrees d'extensió territorial actual i la carretera propietat de l'Institut, construïda en 1919.

El primer empresari de les obres va ésser el Sr. Balada, de Reus, i l'onze de març de 1900 tingué lloc la inauguració oficial dels primers pavellons edificats.

La societat s'organitzà en forma d'Anònima i amb la denominació de "Manicomi de Reus" i quedà constituïda mitjançant escriptura pública autoritzada pel notari Sr. Rosend Güell i Manyer, en 15 de novembre de 1896. El primer Consell d'Administració el constituïren els Srs. Pau Font de Rubinat, president; Lluís Quer i Cugat, vice-president; Pau Jové i Pons, Tomàs Abelló i Llopart, Josep Vidiella i Gomis, Robert Grau i Santgenís i Ricard Mata i Miarons, vocals. L'actual president és l'advocat reusenc Sr. Ramon Vilella i Estivill.

El capital de la societat ha estat reunit per mitjà de cinc emissions d'obligacions que fan un total de 1.060.000 pessetes, de les quals resten per amortitzar 795.000 pessetes, i quatre emissions d'accions d'un total d'un milió de pessetes. Actualment ha estat anunciada una nova emissió d'obligacions en número de sis centes i valor cinc centes pessetes, total tres centes mil pessetes.

Durant alguns anys foren metges consultors del Sanatori els doctors Rodríguez Méndez, catedràtic d'Higiene de la Universitat, i Galceràn, neuròleg i psiquiatra de Barcelona.

L'Ajuntament de Reus, l'any 1922, nomenà el meu pare "Fill predilecte" de la ciutat. Havia intervingut activament en la política local durant quasi tota la seva vida i a ell, en primer terme, i als seus amics polítics, deu Reus importants millores d'urbanització, institucions oficials, etc., aconseguïdes per a la ciutat durant trenta anys. L'Ajuntament de 1928 va apropiar-se la idea de la corporació precedent collocant una làpida al vestibul del pavelló central del Sanatori. Aquest homenatge coincidí amb la inauguració del bust del Dr. Briansó, original de Llimona, que per iniciativa del Consell d'Administració de l'Establiment, va ésser descobert aquell dia, 4 de març de 1928, en els jardins del Sanatori. A la festa s'hi associà tot Reus i els actes revestiren el caràcter d'homenatge popular. Al matí l'Associa-

ció d'Iniciatives havia organitzat una sessió necrològica al Teatre Fortuny en la qual prengueren part oradors de Reus, Barcelona i Tarragona.

Actualment el Sanatori està regit per un Metge-Director; un Metge-Subdirector, el Dr. Francesc Abelló; un Metge-intern, el Dr. Emili Gimeno; Metge cap de Laboratori, Dr. Salvador Vilaseca, i Metge-Consultor, Dr. J. Gimeno i Riera.

L'Administració de l'establiment té les seves oficines a Reus, al raval alt de Jesús, número 40, i des de 1914 en morir el Sr. Joan Bover, primer administrador i gran impulsor de l'Institut, és l'administrador el Sr. Nicolau Gausset, que actua al mateix temps de secretari del Consell Administratiu. A l'Institut hi ha unes oficines de majordomia regides pel Sr. Enric Bover. Anteriorment i des de la creació d'aquest càrrec havia estat Majordom de l'Institut Pere Mata el senyor Sebastià Torroja, meritíssim literat reusenc, que fou jubilat fa pocs mesos i que per aquest motiu va ésser objecte, el primer de novembre darrer, d'una festa d'homenatge organitzada per tots els dependents i industrials del Sanatori.

Avui l'Institut Pere Mata consta de catorze edificis independents. En primer lloc, un pavelló en dos departaments separats per a malalts tranquils d'ambdós sexes pertanyents al pensionat de primera classe, tots dos completament oberts. D'acord amb el seu destí, el confort i àdhuc el luxe d'aquest pavelló són extraordinaris; no hi fou regatejada cap despesa. Sobretot els frontis interior i exterior, el hall, el menjador i les galeries dels pisos són d'un gust arquitectònic exquisit. Hi ha tres pisos d'habitacions, totes amb vista a l'exterior, separades per salonets comuns a tres habitacions, amb cambres per als infermers, des de les quals els malalts poden ésser observats constantment. Hi ha sales de billar, música, llibreria, cambra fosca, etc.

Al nord d'aquest pavelló en segueixen dos d'igual tipus, dividits en altres tants departaments. En el primer hi ha instal·lades malaltes tranquil·les del pensionat corrent i la Comunitat de Filles de la Caritat de Sant Vicents de Paül, en nombre d'unes vint-i-cinc. A l'altre pavelló hi ha malaltes menys tranquil·les, de la mateixa classe de pensionat.